

**SEBAREFLEXIA VLASTNÉHO PREKLADU
PREDLOŽIEK:
INTERFERENCIA PRI PREKLADE Z TRETIEHO
JAZYKA DO DRUHÉHO A NAOPAK**

Zuzana Rajčáková

Zuzana Rajčáková je externou doktorandkou na Katedre anglistiky a amerikanistiky na Univerzite Komenského v Bratislave. Venuje sa lingvistickej kreativite predovšetkým v písaných textoch. Je absolventkou bakalárskeho programu prekladateľstvo – tlmočníctvo na Univerzite Komenského a na magisterskom stupni študovala komunikáciu na Univerzite v Portsmouth. Popri štúdiu pracuje v oblasti marketingu a event manažmentu. V budúcnosti by rada prispela k rozvoju psycholingvistického a sociolingvistického myslenia pri tvorbe marketingových textov.

ÚVOD

Pri preklade často opakujeme tie isté chyby, neraz aj také, ktoré by sa na našej jazykovej úrovni už vyskytovať nemali. Dôvody sú rôzne. Buď si cudzojazyčný jazykový jav vôbec neosvojíme a intuitívne prenesieme do cieľového jazyka pravidlá iného jazyka (najčastejšie materinského), alebo si dokonca vytvoríme vlastné pravidlá. Opakovaným používaním si ho nevedome vnášame do svojho idiolektu a potom sa od jeho používania len veľmi ťažko odúčame. Naš záujem o výskum opakovaných chýb pramení v sebareflexívnej analýze prekladu z tretieho jazyka do druhého jazyka a naopak, v tomto prípade z francúzštiny do angličtiny a z angličtiny do francúzštiny. Zamerali sme sa na nesprávne používanie predložiek spôsobené interferenciou, pretože tento problém sa vyskytol aspoň raz vo väčšine analyzovaných prekladov a kvantitatívnym hodnotením sme zistili, že interferencia je vo viacerých prípadoch dôvodom chybného prekladu. Analyzovali sme preklady, ktoré sme robili počas magisterského štúdia na Univerzity v Portsmouth, v rámci hodín Specialised Translation (Odborný preklad). Záujem

o priečny preklad vyplynul zo situácie, keď študenti mali možnosť vyberať si hodiny prekladu len v kombinácii svetových jazykov a materinský slovenský jazyk teda nebol jednou z možností.

Rozhodli sme sa s časovým odstupom k prekladom vrátiť, pripomenúť si identifikované chyby a sústrediť sa na ich odstránenie v jazykovom prejave, teda nielen pri preklade. Veríme, že dôsledným vysvetlením príčiny chýb sa používateľ jazyka dokáže v podobných jazykových situáciách dopracovať k lepším výkonom, preto na nasledujúcich riadkoch uvádzame 16 najzaujímavejších príkladov nesprávneho alebo nepresného prekladu spolu s vysvetlením a ich opravou.

1 INTERFERENCIA

V rokoch 1940 – 1960 pracovala kontrastívna lingvistika na základe podoby medzi jazykmi s pojmom pozitívny transfer a na základe odlišností medzi jazykmi s pojmom negatívny transfer alebo jazyková interferencia (Choroleeva, 2009). Prenášanie jazykových štruktúr z materinského jazyka do cudzieho jazyka je veľakrát prínosom, avšak stretávame sa aj s tým, že spôsobuje komplikácie v procese prekladu a osvojovania si jazyka, a tak pojem interferencia nadobúda negatívne konotácie. Z psycholingvistického hľadiska je interferencia negatívnym transferom návykov a zručností z materinského jazyka do cudzích jazykov. Je akousi deviaciou od lingvistických noriem v hovorovom a písanom jazyku (Lekova, 2010). Franco Aixelá (2009) hovorí o prenesení lexikálnych, syntaktických, kultúrnych alebo štruktúrnych jednotiek typických pre semiotický systém použitím nezvyčajných alebo neexistujúcich jednotiek v cieľovom texte. Tým získa text nádech cudzosti. Cudzosť je pojem, s ktorým začali v 60. a 70. rokoch 20. storočia pracovať A. Popovič, J. Levý a L. Venuti. V tejto analýze sa budeme okrajovo venovať aj pozitívnej interferencii, resp. v prípadoch, keď bude fungovať priamy transfer jazykových štruktúr z jedného jazyka do druhého.

N. Leeová (2000) rozlišuje medzi gramatickými (morfosyntaktickými) chybami, diskurzívnymi chybami, fonologicky podmienenými chybami a lexikálnymi chybami. V nasledujúcej analýze sa budeme venovať gramatickej interferencii z trochu komplexnejšieho uhla pohľadu – budeme totiž analyzovať interferenciu v preklade z tretieho jazyka do druhého. Chyby, ktoré sa vyskytnú v dôsledku interferencie materinského jazyka sa nazývajú interlingválne, a chyby, ktoré vznikajú bez vplyvu materinského jazyka, sa nazývajú intralingválne (Larsen-Freeman, D. – Long, M., 1991). Sústredíme sa na kontrastívnu analýzu a analýzu chýb na príklade prekladu predložiek.

Názory autorov na najčastejšie sa vyskytujúce gramatické interferencie sú rôzne. Iste závisia aj od typológie textu a sociolingvistického profilu používateľov

textov. M. Choroleevová (2009) vo svojej práci o skúmaní frankofónnych Bulharov študujúcich angličtinu ako druhý cudzí jazyk hovorí predovšetkým o problémoch spojených s používaním zámen, členov, slovesných časov a spôsobov. E. Yapiciová (2010) pridáva slovosled, chyby v zhode prisudzovacieho skladu, kladenie otázok, dvojité zápor a nesprávne používanie predložiek. P. Kussmaul (1995) tvrdí, že interferenciu môžeme pozorovať v prekladoch nováčikov i skúsenejších prekladateľov. Vo všeobecnosti však môžeme povedať, že menej skúsení používatelia jazyka majú väčšie sklony k interferencii. Je dôležité spomenúť aj názor M. Thorovského (2009), ktorý sa venuje interferencii ako čomusi neúmyselnému a podvedomému. Ovela zložitejšia situácia nastáva pri interferencii dvoch a viacerých jazykov v procese prekladu.

Otázkou je, či pri preklade prevažujú tendencie myslieť v materinskom jazyku a používať ho ako akéhosi sprostredkovateľa jazykovej reality alebo či je odsunutý na vedľajšiu kolaj a používateľ dokáže pracovať výhradne s dvoma jazykmi, ktoré do procesu prekladu vstupujú (Cenoz, Hufeisen, & Jessner, 2001). Čitateľ môže interferenciu na prvý pohľad klasifikovať ako niečo neprirodzené alebo si chybnú konštrukciu práve pod vplyvom ďalších sociolingvistických faktorov vôbec nemusí všimnúť.

V tomto článku sa sústreďíme na interferenciu materinského jazyka aj východiskového jazyka, ale vybrali sme aj niekoľko zaujímavých príkladov nesprávneho prekladu spôsobeného inými vplyvmi.

2 PÁR KOMENTÁROV K PREKLADU PREDLOŽIEK

Na začiatku tohto príspevku sme spomenuli, že sa budeme venovať analýze prekladu predložiek. Predložky sú neohybným slovným druhom a hoci na prvý pohľad nemajú sami osebe žiaden význam, ako lexikálne jednotky majú isté sémantické jadro. Ich synsémantický charakter spôsobuje, že ich význam sa uplatňuje až v kontexte v spojení s plnovýznamovým slovným druhom.

V mnohých prípadoch sa jedna predložka nedá zameniť za inú bez toho, aby zmenila význam. Napríklad v úvodných fázach učenia sa angličtiny sa anglické „*to be afraid of something*“ (mať z niečoho strach) pod vplyvom slovenského „obávať sa niečoho“ prekladá použitím genitívu ako „**to be afraid from something*“. Ako ďalší príklad uvidíme „**she didn't laugh to him*“ – vplyv zo slovenskej datívovej väzby „nesmiala sa mu“ namiesto správneho spojenia „*laugh at somebody*“. Tieto spojenia sa musia nerodení hovoriaci naučiť naspamäť.

Problematickejšie je to s bežným použitím predložiek, napríklad v spojení „**The Netherlands is famous with its tulips*“. Správne by sme mali povedať „*to be known for something*“ – do použitia jazyka opäť zasiahla slovenčina svojou

väzbou v inštrumentáli „byť známy niečím“. Napriek tomu sa spojenie „známy pre niečo“ v Slovenskom národnom korpuse vyskytuje a je zaujímavé pozorovať preferencie používateľov pri výbere jazykových prostriedkov. V slovenčine sa predložky viažu s pádmi a tieto väzby často prenášame do cudzích jazykov. V niektorých prípadoch sa v rôznych jazykoch zhodujú, ale vo väčšine nie.

Prehľad predložkových väzieb v slovenčine (Vašková, dátum neznámy):

G – bez, do, miesto, mimo, od, okrem, uprostred, vôkol, z, za, , zo

D – k, ku, kvôli, napriek, naproti, proti, voči

A – cez, medzi, na, nad, o, pod, po, popod, pre, pred, skrz, v, za

L – na, o, po, popri, pri, v

I – medzi, nad, pod, pred, s, so, za

V slovenčine existujú celé zoznamy, ktoré majú používateľom jazyka pomôcť, tu je len niekoľko ilustračných príkladov:

SPRÁVNE	NESPRÁVNE
<i>píšeme ceruzou</i>	<i>píšeme s ceruzou</i>
<i>rozbila okno kameňom</i>	<i>rozbila okno s kameňom</i>
<i>píšeme s veľkým písmenom</i>	<i>píšeme veľkým písmenom</i>
<i>je o päť minút dvanásť</i>	<i>je za päť minút dvanásť</i>
<i>idem po teba</i>	<i>idem pre teba</i>
<i>je to kdesi pri Prešove</i>	<i>je to kdesi u Prešova</i>
<i>vzhľadom na to neprehovoril</i>	<i>vzhľadom k tomu prehovoril</i>
<i>kniha na opakovanie učiva</i>	<i>kniha pre opakovanie učiva</i>
<i>prišli s cieľom zvíťaziť</i>	<i>prišli za účelom zvíťaziť</i>
<i>počas choroby</i>	<i>po dobu choroby</i>
<i>postavenie mimo hry</i>	<i>postavenie mimo hru</i>
<i>z pravopisnej stránky</i>	<i>po pravopisnej stránke</i>
<i>nestihli to pre chorobu</i>	<i>nestihli to vďaka chorobe</i>
<i>boli smutní z neúspechu</i>	<i>boli smutní vďaka neúspechu</i>
<i>prísť o hodinu, o pár dní</i>	<i>prísť za hodinu, za pár dní</i>
<i>po A, po prvé</i>	<i>za A, za prvé</i>
<i>prísť po niečo, niekoho</i>	<i>prísť pre niečo, niekoho</i>
<i>pracovať pre zárobok</i>	<i>pracovať za účelom zárobku</i>

SPRÁVNE	NESPRÁVNE
<i>je to pri Skalici</i>	<i>je to u Skalice</i>
<i>pri telefóne Anna</i>	<i>u telefónu Anna</i>
<i>byť skoro pri cieľi</i>	<i>byť skoro u cieľa</i>
<i>s priemerom</i>	<i>o priemere</i>
<i>v každom prípade</i>	<i>na každý pád</i>
<i>z prípadu na prípad</i>	<i>od prípadu k prípadu</i>
<i>z času na čas</i>	<i>čas od času</i>

(Caltíková M., Tarábek J., 2001; Mistrík, 1983)

3 ANALÝZA

V nasledujúcej analýze sme pracovali s osemnástimi textami rôzneho charakteru. Dva sme prekladali z angličtiny do francúzštiny a ostatné z francúzštiny do angličtiny. Preložili sme ich doma a na hodine sme k nim dostali od vyučujúceho komentár, na základe ktorého sme texty upravili. Pre potreby tohto minivýskumu sme sa sústredili na chybné preložené predložkové spojenia. Texty sme rozdelili do troch veľkých skupín: vplyv materinského jazyka, vplyv východiskového jazyka a iné faktory. Z celkového počtu šestnásť ukážok je jedenásť príkladov z prekladov z francúzštiny do angličtiny a päť príkladov z prekladov z angličtiny do francúzštiny. Priradenie pomenovania materinský, východiskový a cieľový jazyk sa teda bude v týchto ukážkach líšiť.

Predmet Specialised Translation (Odborný preklad) bol rozdelený do šiestich tematických blokov a v rámci nich sme preložili 18 textov: 1. právnické texty (3), 2. turizmus (3), 3. finančníctvo (3), 4. technické texty (2), 5. frankofónna kultúra (4), 6. detektívna literatúra (3). Pod písmenom „O“ označujeme originál, pod „P“ preklad a pod „S“ správny preklad.

3.1 Vplyv materinského jazyka

O: *La loi du 13 juillet 1907*

P: *An act from July 13, 1907*

S: *An act of July 13, 1907*

Problémy s prekladom genitívnych predložiek sú pomerne komplexné. Slovenský preklad originálu „zákon z 13. júla 1907“ nabádal na preklad s použitím

predložky „*from*“. Keď sme sa snažili odôvodniť preklad spätne, zistili sme, že problémom mohlo byť použitie predložkového genitívu v slovenčine – predložka „*z*“. V bezpredložkovom spojení by sa použilo „*of*“ na základe príkladu „zákon ľudu“. Na porovnanie v právnickej terminológii by sa v tomto prípade použilo spojenie „*Act dated...*“.

O: ... *la taxe de séjour à régler sur place*

P: ... *the tourist tax which is to be paid after arrival*

S: ... *the tourist tax which is to be paid on arrival*

Napriek tomu, že interferencia východiskového jazyka ponúka správne riešenie na preklad, zrejme sme použili slovenské spojenie „zaplatiť niečo po príchoďte“, kde je naznačená následnosť javov – prídem, až potom zaplatím. Ignorovali sme fixné väzby „*to pay on– pay on an hourly basis/a pay-as-you-go basis, pay on account*“ atď., napriek tomu, že ich ovládame.

O: ... *investir dans les services cloud*

P: ... *investment to the Cloud*

S: ... *investment in the Cloud*

V Britskom národnom korpuse sa väzba „*invest in*“ objavuje 701-krát, kým väzba „*invest to*“ sa vyskytuje len osemkrát a „*invest into*“ len štyrikrát. Väzba použitá v preklade pochádza jednoznačne zo slovenského „investovať do niečoho“ napriek tomu, že francúzska väzba „*investir dans quelque chose*“ obsahuje predložku „*dans*“, ktorá sa v angličtine prekladá vo väčšine prípadov ako „*in*“.

3.2 Vplyv východiskového jazyka

O: ... (*il*) *va se marier avec Rose*

P: ... *get married with Rose*

S: ... *get married to Rose*

Východiskový jazyk je jednoduchým riešením, nad ktorým veľa ráz vôbec nerozmýšľame a automaticky sa oň pri preklade oprieme. Tak sa stalo v prípade francúzskeho „*se marier avec quelqu'un*“, kde sa vyskytuje predložka „*avec*“ – tá sa vo väčšine prípadov prekladá ako „*with*“. Vplyv slovenčiny sa tiež nedá vylúčiť. Slovenským ekvivalentom je spojenie „oženiť sa s niekým“; na druhej strane, v ženskom rode spojenie „vydať sa za niekoho“ mení predložku a analógia nefunguje.

Pri tejto ukážke je vhodné spomenúť aj ekvivalentné anglické spojenie „*marry somebody*“. Rôzne variácie prechodov od predložkových spojení vo východiskovom texte k bezpredložkovým spojeniam v cieľovom texte a naopak nie sú ničím výnimočným.

Ak autor ovláda niekoľko cudzích jazykov, treba si uvedomiť, že každý ďalší jazyk okrem východiskového a cieľového môže rovnako pomôcť ako uškodiť. Mnohokrát je ťažké interferenciu identifikovať, preto by sa jej prekladatelia mali vyvarovať verifikovaním informácií už pri minimálnom zaváhaní.

O: ... *ces termes utilisés, s'ils ont le mérite d'être succints...*

P: ... *if these terms have some merit to be concise...*

S: ... *if these terms have some merit in being concise...*

V tomto príklade sme preložili „*d'être*“ anglickým neurčitkom „*to be*“. Urobili sme tak pravdepodobne z nedostatočnej znalosti použitia slova „*merit*“ – správne väzby sú „*have merit of something*“ alebo „*have merit in something*“.

3.3 Iné vplyvy

O: *No data*

P: ... *(he) creates amazing cigars according to the demand of enthusiasts*

S: ... *(he) creates amazing cigars upon request/on request of enthusiasts*

Napriek tomu, že zdrojový text nie je k dispozícii, možno v preklade pozorovať nesprávne ovládanie použitia anglického „*according to*“. Použitie tohto spojenia sa zdá byť pre cudzojazyčných používateľov angličtiny problematické najmä pri rozlišovaní medzi významami „podľa mňa“ – „*in my opinion*“ a „podľa niekoho/niečoho“ – „*according to somebody/something*“. V tomto prípade však ide o menej často používaný ekvivalent „na základe čoho“, ktorý v tejto štylizácii nie je najvhodnejší, lebo nenesie význam „na základe nejakej zásady/nejakého pravidla“ a pod.

O: *Elle (la jeunesse africaine) ne doit pas être la seule jeunesse du monde*

P: *They cannot be the only young people of the world*

S: *They cannot be the only young people in the world*

Exkluzivita v rámci skupiny alebo miesta sa spája s predložkou „*in*“ (Greenbaum, S., Quirk, R., 1990). V časových spojeniach alebo v spojení s podstatnými menami alebo zámenami sa používa „*of*“ („*the youngest in the class*“ vs „*the youngest of them*“, „*the youngest of the men*“ atď.)

Problematický býva aj rozdiel medzi „*be made of something*“ vs „*be made from something*“. Pomôckou pri tomto výraze je hmatateľnosť materiálu, z ktorého je objekt vyrobený, napr. „*a chair made of wood*“ (vidíme, že je z dreva) vs „*paper made from wood*“ (drevo reálne nevidíme).

O: *Il est utile d'y revenir, alors que se prépare l'élaboration des nouveaux objectifs.*

P: *It is useful to take them into account before the new goals start to be elaborated on.*

S: *It is useful to take them into account at a time when the new goals are being elaborated on.*

Použitie nesprávnej predložky je v tomto príklade spojené s gramatikou. Pri preklade sme nepochopili alebo sme si zle všimli pasívne spojenie „*alors que se prépare*“, ktoré opisuje aktuálne prebiehajúcu situáciu. Následkom tejto skutočnosti je sled udalostí v pôvodnom preklade nesprávne posunutý.

O: *... (il) fut sauvé de la faillite par un pret massif de l'État en 2008*

P: *... (it) escaped bankruptcy only due to a massive loan from the state*

S: *... (it) escaped bankruptcy only thanks to/by a masive state loan*

Problém so spojeniami „vďaka niečomu/niekomu“ vs „kvôli niečomu/niekomu“ je dobre známy aj slovenským používateľom. Originálny francúzsky text bol riešený predložkou „*par*“, rovnako ako druhá navrhovaná možnosť v opravenom texte „*by a massive state loan*“. Anglické „*thanks to*“ nevyjadruje nevyhnutne vďačnosť, ale vyjadruje prostriedok „prostredníctvom/pomocou čoho“ sa niečo stalo, zatiaľ čo „*due to*“ hovorí o záväzku k príčine, t. j. sme svedkami následkov/výsledkov. Podľa Free Dictionary Farflex sa kedysi „*due to*“ používalo len vo forme zloženej predložky „*owing to*“, pričom „*due*“ sa používalo len ako prídavné meno, čiže namiesto „*The class was postponed due to an ISIS attack*“ by sa povedalo „*The class postponement was due to an ISIS attack*“. Ďalšími možnými náhradami tohto spojenia je podľa uvedeného slovníka „*because of*“ aj „*on account of*“.

O: *... une voie toute tracée vers la Maison Blanche se dessinait*

P: *... (it) would open him the doors to the White House*

S: *... (it) would open him the doors of the White House*

Tento príklad je ovplyvnený materinským jazykom – „otvoriť dvere k niečomu“, lebo vo francúzskom origináli sa takéto metaforické spojenie nenachádza napriek tomu, že predložka „*une voie vers la Maison Blanche*“ zvädza k prekladu „*to the White House*“. V slovenčine však existuje aj variant „otvoriť dvere od nie-

čoho“, ktorá, ak by sme si ju vybrali ako lexikálno-syntaktické východisko pre pôvodný preklad, bola by podľa vyučujúceho správna. V Britskom národnom korpuse sa spojenie „*open the doors to*“ vyskytuje desaťkrát a spojenie „*open the doors of*“ štrnásťkrát. Na prvý pohľad zanedbateľné čísla, na strane druhej ide o minimálne rozdiely v použití, ktoré nie sú smerodajné. V tomto prípade si dovoľíme tvrdiť, že obe verzie prekladu sú správne a intervencia vyučujúceho nebola nevyhnutná.

O: ... *j'irai fureter un de ces jours à la librairie de la rue Bernard, coin Bloomfield*

P: ... *I'll ferret around in the bookshop in Bernard Street at the corner of Bloomfield*

S: ... *I'll ferret around on the corner bookshop between Bernard Street and Bloomfield OR bookstore in Bernard Street next to Bloomfield*

Francúzska štylistika veľa rás spôsobuje neskúseným prekladateľom problémy. Presne to sa stalo pri preklade tejto vety, keď sa vo francúzštine miesto vyjadriť apozíciu v spojení s rozdielom vo význame „*at the corner*“ – „pri rohu“ a „*in the corner*“ – „v rohu“ (vnútri alebo v rámci daného priestoru). Nepochopený originál sme síce pretransformovali do cieľového jazyka v zrozumiteľnej forme, ale nepodarilo sa nám správne zachytiť realitu východiskového textu.

O: ... *quality of services supplied against which their performance is monitored and evaluated*

P: ... *la qualité des services fournis contre laquelle leur performance est monitorée et évaluées*

S: ... *la qualité des services fournis par rapport à laquelle leur performance est monitorée et évaluées*

Tento chybný preklad tiež pramení v nepochopení originálu ako predchádzajúci. Pôvodný preklad je očividne spôsobený doslovným prekladom, resp. interferenciou z angličtiny, a význam variantu „prostredníctvom čoho“ zostal nepochopený.

O: ... *to manage email from mutiple accounts*

P: ... *gérer votre courrier électronique de plusieurs compters*

S: ... *gérer votre courrier électronique depuis plusieurs compters*

„*Depuis*“ ako časová aj priestorová predložka spôsobuje slovenským používateľom francúzštiny ako cudzieho jazyka problémy. V slovenčine totiž nemáme žiadnu predložku, ktorá by jej vo väčšine prípadov zodpovedala. Aj preto ju používame oveľa menej, než si to spisovná francúzština vyžaduje, často doslova

zabúdame, že existuje, a snažíme sa vyberať z riešení, ktoré sa nám zdajú byť takpovediac „viac poruke“.

O: ... *to get information from Google Calendar as well*

P: ... *obtenir des informations de Google Calendrier*

S: ... *obtenir des informations par Google Calendrier*

V tomto príklade ide o problém s francúzskou štylistikou. Informácie nemôžeme získať z Google kalendára, ale jeho prostredníctvom. V slovenčine sme pomerne otvorení viacerým predložkovým kombináciami: „získať informácie z internetu, prostredníctvom internetu, cez internet“ atď.

O: ... *(it) results in a list of Word and Excel documents*

P: ... *(elle) donne une liste des documents de Word et Excel*

S: ... *(elle) donne une liste des documents Word et Excel*

O: ... *a web link*

P: ... *un lien de web*

S: ... *un lien web*

Pre slovenských používateľov francúzštiny ako cudzieho jazyka je niekedy ťažké rozlíšiť, ktoré slová dokážu v angličtine alebo francúzštine konverziou fungovať ako prídavné mená napriek tomu, že sa ich pôvodne naučíme ako podstatné mená. V angličtine boli pre nás vyššie uvedené spojenia známe, vo francúzštine sme ich ešte nemali osvojené.

ZÁVER A ODPORÚČANIA DO BUDÚCNOSTI

Materinský jazyk rovnako ako všetky ostatné jazyky pomáhajú prekladateľom aj pri učení sa cudzích jazykov. Ako hovorí P. Kussmaul, interferencie sa netreba príliš báť, lebo mnohokrát je naozaj veľkou pomôckou. Napriek tomu netreba podľahnúť automatickému preklápaniu jedného jazyka do druhého a naučiť sa myslieť v cieľovom jazyku (1995, In: Havlásková, 2010, s. 13).

Sebareflexia je dobrým prostriedkom na odstránenie opakujúcich sa jazykových nedostatkov. V tomto príspevku sme urobili prierez najzaujímavejších predložkových chýb, ktoré sa vyskytli v našich prekladoch spred vyše roka a pol. Texty sme rozdelili do dvoch skupín podľa typov chýb. Skupiny chyby spôsobené interferenciou z materinského jazyka a cieľového jazyka neboli dostatočné a pri triedení zaujímavých ukážok bolo treba vytvoriť ešte jednu zmiešanú sku-

pinu, v ktorej by sme sa zamysleli nad zlepšením nesprávne naučených gramatických pravidiel alebo nad jazykovým systémom východiskového alebo cieľového jazyka, ktorý si jednoducho používateľ jazyka musí osvojiť. Veríme, že vybrané vzorky sú aktuálne pre mnohých študentov buď ako pomôcka na zopakovanie opakujúcich sa chýb aj pri preklade predložiek, alebo ako inšpirácia na vlastnú sebareflexiu. Každý používateľ jazyka by si totiž okrem silných stránok mal kontinuálne hodnotiť aj tie slabé a pracovať na ich zlepšení.

LITERATÚRA

- CENOZ, J.; HUFSEISEN, B. and JESSNER, U.: *Cross-Linguistics Influence in Third Language Acquisition: Psycholinguistic Perspectives*. [online]. In British National Corpus. Clevedon : Multilingual Matters, 2001. Dostupné na: <<http://www.natcorp.ox.ac.uk/>>.
- CALTÍKOVÁ M. – TARÁBEK J.: *Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka*. Bratislava : Didaktis, 2001.
- CHOROLEEVA, K.: *Language Transfer: Types of Linguistic Errors Committed by Francophones Learning English as a Second Foreign Language*. [online]. In: Humanising Language Teaching, 2009. [cit: 2015-11-15]. Dostupné na: <<http://www.hltmag.co.uk/oct09/mart02.htm>>.
- FRANCO AIXELÁ, J.: *An Overview of Interference in Scientific and Technical Translation*. [online]. In: JoSTrans, 11, 2009, s. 75-87. [cit: 2015-10-20]. Dostupné na: <http://www.jostrans.org/issue11/issue11_toc.php>.
- GREENBAUM, S. – QUIRK, R.: *A Student's Grammar of the English Language*. Harlow, England : Longman, 1990.
- HAVLÁSKOVÁ, Z.: *Interference in Students' Translations*. [diplomová práca]. Brno : Filozofická fakulta Masarykovej univerzity, 2010.
- KUSSMAUL, P.: *Training the Translator*. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1995.
- LARSEN-FREEMAN, D.: *Second Language Acquisition Research: Staking Out the Territory*. In: TESOL Quarterly 25, 1991, s. 315-350.
- LEE, N.: *Notions of „Error” and Appropriate Corrective Treatment*. Hongkong : Papers in Linguistics and Language Teaching 13, 1990.
- LEKOVA, B.: *Language Interference and Methods of Its Overcoming in Foreign Language Teaching*. In: Trakia Journal of Science, 8(3), 2010, s. 320-324.
- LEVÝ, J.: *Umění překladau*. Praha : Panorama, 1983.
- MISTRÍK, J.: *Moderná slovenčina*. Bratislava : SPN, 1983.
- POPOVIČ, A.: *Teória umeleckého prekladu*. Bratislava : Tatran, 1975.
- Slovenský národný korpus*. [online]. Dostupné na: <<http://korpus.juls.savba.sk/>>.

- The Free Dictionary*. Provided by Farflex. Dostupné na: <<http://www.thefreedictionary.com/>>.
- THOROVSKÝ, M.: *Lexical Linguistic Interference in Translations of Science-Fiction Literature from English into Czech*. Ostrava : Journal of English Philology, Vol. 1, 2009, s. 86-98.
- TOURY, G.: *Interlanguage and its Manifestations in Translation*. [online]. In: Meta, 24(2), 1978, s. 223-231. [cit: 2015-11-05]. Dostupné na:<<http://www.erudit.org/revue/meta/>>.
- VÁŠKOVÁ, Z. (n.d.): *Predložky* (Prezentácia). [online]. [cit: 2015-11-03]. Dostupné na: <<http://slidegur.com/doc/1069254/predlo%C5%BEky>>.
- VENUTI, L.: *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. New York : Routledge, 1997.

RESUMÉ

This short analysis focuses on prepositions translated from English texts to French and vice versa by the author who is a Slovak native speaker. Mistakes in these translations, exemplified through 16 samples, are divided into three groups according to factors influencing the translation techniques: interference from the mother tongue, interference from the source language and other sources of influence. The aim of this analysis is firstly to enable critical thinking about the translation strategies selected by the author of this analysis herself and to identify space for future improvement. Secondly, it endeavours to inspire other learners of foreign languages to revisit their school translations or written works and do a similar self-reflection exercise.

◆◆◆

Zuzana Rajčáková, M. A.
Radošovce 92
908 63 Radošovce
zuzana.rajcakova@gmail.com